

Eureka!

Onderwijs voor hoogbegaafde kinderen op De Kameleon

Basisschool De Kameleon in Julianadorp heeft sinds schooljaar 2010-2011 een fulltime onderwijsvoorziening voor hoogbegaafde leerlingen. Na doorverwijzing van de Commissie Toelating Onderwijs kunnen leerlingen vanaf groep 4 hier terecht. Adjunct-directeur en teamleider EUREKA Stephanie de Groot vertelt over het onderwijs en de ontwikkelingen.

Zo'n dertig hoogbegaafde kinderen van 7 tot 13 jaar uit de hele kop van Noord-Holland komen elke dag samen in basisschool De Kameleon in Julianadorp om EUREKA-onderwijs te volgen. Veel van deze leerlingen zijn voorheen al bij een plusklas op een reguliere basisschool in hun woonplaats geweest. Naar zo'n plusklas gaan de kinderen een of twee dagdelen in de week. Ze leren daar leren, werken aan uitdagende projecten, of maken er hun huiswerk. Sommige kinderen hebben daar genoeg aan, anderen niet. 'Ze missen bijvoorbeeld meer contact met ontwikkelingsgelijken', zegt Stephanie de Groot, adjunct-directeur van De Kameleon. 'Hoogbegaafde kinderen denken vaak op een andere manier dan leeftijdsgenoten en zijn in mentale ontwikkeling veel verder. Leeftijdsgenoten ervaren hen wel eens als anders, omdat ze op een heel ander niveau over dingen praten. Dat zijn vaak dingen waar hun leeftijdsgenoten nog helemaal niet mee bezig zijn. Tegelijkertijd zijn het emotioneel gezien heel gewone kinderen, die graag met andere kinderen willen spelen. Hier op school zitten ze met leeftijdsgenoten in de klas die op een vergelijkbaar ontwikkelingsniveau zitten.'

Gevoonden
Bijna 8 jaar geleden begon de Kameleon/EUREKA in Julianadorp als Leonardoschool. Nadat het contract met de Leonardo-stichting werd beëindigd in schooljaar 2013-2014, nam het samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland het beheer van de school over. De Groot: 'Toen kwam er ook een nieuwe naam, namelijk EUREKA-onderwijs. Die naam is bedacht door een leerling. Eureka betekent: Ik heb het gevonden, maar je zou het ook kunnen interpreteren als: Ik heb mijn plek gevonden. Dat horen we ook regelmatig van nieuwe leerlingen: ze geven aan dat ze zich hier echt begrepen voelen. Ze kunnen dezelfde taal spreken. Voor veel leerlingen is het een verademing dat ze zich niet hoeven aanpassen, want dat is wat ze zichzelf hadden aangeleerd: aanpassen aan de rest van de klas om aansluiting te vinden. Dat hoeft hier niet.'

Eureka 2.0
De Kameleon/EUREKA is een 'gewone' school die de kerndoelen moet halen van het basisonderwijs. De leerlingen volgen het reguliere onderwijsprogramma, maar dan veel compacter. Daardoor blijft er tijd over voor extra vakken, zoals Spaans, Filosofie en speciale projecten zoals de Bright Ideas Challenge.

Tot vorig jaar hadden de leerlingen een vaste leerkracht waar ze de hele dag les van kregen, in hetzelfde lokaal. Vorig jaar kreeg de Groot de opdracht om het onderwijs op een andere manier te organiseren. De Groot: 'De instroom in onze school is wisselend. Het hele schooljaar komen er nieuwe leerlingen binnen. De ene leerling heeft veel begeleiding nodig, een ander past zich wat makkelijker aan. We zochten een manier om hier beter mee om te kunnen gaan. We kwamen met een oplossing die wij Eureka 2.0 noemen. Voorheen hadden we drie aparte groepen. De leer-



lingen zijn nu 1 groep, maar ze zijn wel verdeeld over een aantal mentorgroepen. De mentoren zijn het aanspreekpunt voor zowel kinderen als hun ouders. Gedurende de dag ontvangen de kinderen instructies van verschillende EUREKA-leerkrachten, in verschillende lokalen. Het ene kind krijgt rekeninstructies van de ene leerkracht, een ander krijgt een taalopdracht van de andere leerkracht.

Op deze manier zorgen we ervoor dat alle leerkrachten alle kinderen goed in beeld hebben, en tegelijkertijd krijgen de kinderen maatwerk. Het maakt de samenwerking heel intensief, maar we zien er dit jaar ontzettend de voordelen van. Veel overleg maakt het werken juist ook prettig, en het gevoel dat we het samen doen, wordt als heel fijn ervaren. Ook hebben we nu minder last van vervangingsproblemen. We zijn vrijer en creatiever, omdat alle leerkrachten inzetbaar zijn op de hele groep. Als er een nieuwe leerling voor het eerst is, kan de ene leerkracht zich om de groep bekommeren, terwijl de andere leerkracht het kind kan opvangen en wegwijs kan maken. Daarnaast zien we

dat medeleerlingen nieuwe kinderen ook heel goed opvangen, omdat ze als geen ander weten hoe het voelt om nieuw op een vreemde school binnen te komen. Ze zijn heel zorgzaam naar elkaar.'

Aanscherpen
Het EUREKA-onderwijs blijft zich doorontwikkelen. De Groot: 'De komende periode willen we kijken of we meer tijd en ruimte kunnen maken voor talentontwikkeling en gesprekken. Ook expertise die school binnenhalen blijft een ontwikkelpunt. Soms komt er bijvoorbeeld een nieuwe leerling binnen die niet alleen hoogbegaafd maar bijvoorbeeld ook dyslectisch is. Wat



Stephanie de Groot

Toelating

Niet elke hoogbegaafde leerling wordt toegelaten tot het EUREKA-onderwijs. Het samenwerkingsverband streeft zoveel mogelijk naar een passende plek zo dicht mogelijk bij huis. Lukt het de reguliere basisschool niet om passend onderwijs te bieden, dan meldt de basisschool samen met de ouders de leerling aan bij de Commissie Toelating Onderwijs (CTO), die valt onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. De CTO besluit of een leerling wordt toegelaten tot het EUREKA-onderwijs.

'Ik heb het gevonden, maar je zou het ook kunnen interpreteren als: Ik heb mijn plek gevonden'

Eurekaleerlingen van De Kameleon winnen Bright Ideas Challenge



Pierre, Jason, Sophie, Halina en Emre mochten in Den Haag hun prijs in ontvangst komen nemen.

Groep 7 van basisschool De Kameleon - Eureka in Julianadorp deed vorig jaar mee met de Bright Ideas Challenge, een wedstrijd voor basisschoolleerlingen om ideeën te verzinnen die de wereld verbeteren. Met de Waterwalker, een rugzak met waterfilter, wonnen ze de juryprijs.

Bright Ideas Challenge

Tijdens het programma van de Bright Ideas Challenge leren leerlingen eerst wat er speelt rond de thema's water, voedsel en energie. Ze doen inspiratie op door echte innovaties te bekijken en slaan hun eerste ontwerpplag bij het bouwen van een auto die op zout water rijdt. Daarna begint het echte werk. Aan de hand van ontwerpend leren, werken teams in een paar stappen hun eigen bright idea uit. Zo origineel, creatief en innovatief als maar kan.

Basisschool De Kameleon - Eureka in Julianadorp is een fulltime voorziening voor leerlingen die hoogbegaafd zijn. Ze stromen onder andere door naar Eureka als ze in het regulier onderwijs vastlopen. Vorig jaar deed groep 7 mee aan de Bright Ideas Challenge. Tijdens deze challenge bedenken leerlingen van groep 7 en 8 oplossingen voor grote uitdagingen op het gebied van water, voedsel en energie. Er geldt maar één regel: alles kan, alles mag.

Sacha Jaspers is leerkracht van groep 7 van Eureka en meldde haar klas vorig jaar aan. Ze vertelt: 'De Bright Ideas Challenge biedt een leuk, uitdagend programma dat goed past bij hoe hoogbegaafde kinderen denken. Ze verzinnen heel creatieve oplossingen. Eerst kregen ze een aantal introductielessen waarin ze leerden welke uitvindingen er allemaal al zijn gedaan op het gebied van water, voedsel en energie. Daarna mochten ze zelf aan

de slag. De leerlingen werkten in drie groepjes van 5, elk aan hun eigen thema.'

Jury
Het watergroepje ontwikkelde de Waterwalker, een draagbaar systeem om drinkwater uit de lucht te halen door middel van een koelsysteem. Jaspers: 'We dachten meteen: dit is zo'n goed idee, dit zou wel eens een prijs kunnen winnen!' Het groepje maakte een filmpje en schreef een uitgebreide handleiding met tekeningen. Het idee werd samen met de ideeën voor energie en voedsel ingezonden.

In juni kregen de kinderen te horen dat het groepje met de Waterwalker bij de zes finalisten zat. Na maanden wachten - er zat onder andere een hele zomervakantie tussen - mocht de groep naar Den Haag voor de spannende onthulling; en ze wonnen! De prijzen werden uitgereikt door een indrukwekkende jury met daarin Nobelprijswinnaar

en energie-expert prof. Ben Feringa, waterexpert Néné Barry, voedsel-expert Atze Jan van der Goot, YouTube-sensatie Dylan Haegens en acteur en presentator Buddy Vedder.

Jaspers: 'Dat was echt leuk en supergoed geregeld. We werden met de bus opgehaald. De prijzen: 1 smartphone en 1 digitale camera voor de hele groep, hebben we verkocht want we vonden dat niet zo handig. Met de opbrengst hebben we de vijf winnaars een cadeaubon gegeven. Van de rest zijn we met de hele klas naar het zwembad gegaan, gecombineerd met bowlen en lekker eten. Expres voor de hele klas, want iedereen heeft elkaar geholpen tijdens de Bright Ideas Challenge en vulde elkaar aan. Leuk om de hele groep in het zonnetje te zetten en iedereen blij te maken!'